

Ο ΕΞΟΒΕΛΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ

Ε. Ε.—Τ. Ε.—Π. Ε.

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ

Γ. Φιλάρετος.

ΜΗ πλανηθῆτε, παρακλῶ, ἐκ τοῦ τίτλου, ὅτι εἶμαι γνώστης τῆς ἱερογλυφικῆς γραφῆς. Μὴ φοβηθῆτε δέ, ὅτι καὶ ἐγὼ ἀκονίζω τὴν λεπίδα τῆς λαιμητόμου, ὅπως κατατομήσω τ' ἀθῶα τοῦ ἀλφαβήτου γράμματα ὡς ὁ κ. 'Ισ. Σκυλίσσης τὴν ψιλὴν καὶ τὴν βαρεῖαν. Τοιαῦτα αἰμοδόρα σχέδια δὲν ἔχω, φίλε κύριε Σκόκε, καὶ δύνασθε νὰ ἡσυχάσητε. Τούναντίον πρόκειται νὰ προτείνω τὴν ἀνάστασιν λέξεων ἀσπλάγχχνως ἀπαγχονισθεισῶν, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ζητῶ τὴν ἄδειαν

ἀπὸ τὸν ὑφώσαντα τὴν σημαίαν τῶν ἐν τῷ γράφειν συντομιῶν.

Συχνάκις ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς καὶ ταῖς ἐφημερίσιν, ἀλλὰ συχνότερον ἐν τοῖς δικογράφοις, — κακογεγραμμένοις καὶ μὴ, — ἐν τοῖς ἐγγράφοις τῆς Ἑλληνικῆς γραφειοκρατίας τῶν «Ἐπιγράφεται» καὶ «Διευθύνεται» καὶ ἐν αὐταῖς ἔτι ταῖς δικαστικαῖς ἀποφάσεσιν, εὐρίσκεις, φίλτατε ἀναγνώστα, τὰ «ε. ε.—τ. ε.—π. ε.» Ἐὰν δὲν ἡδυνήθης νὰ μαντεύσης τὴν σημασίαν τῶν συνθηματικῶν τούτων γραμμάτων, ὅπερ φυσικώτατον, — ἐρωτήσας θὰ ἔμαθες, ὅτι φιλάργυρός τις χάριν οἰκονομίας χάρτου, — κατὰ

τὴν μίαν ὑπόθεσιν, — ὀκνηρὸς δέ τις χάριν οἰκονομίας κόπου, — κατ' ἄλλην, ἴσως καὶ πιθανωτέραν, — ἐσκέφθη ὅτι ἡδύνατο διὰ τῶν βραχυσώμων τούτων γραμμάτων νὰ ἐκφράσῃ συνοπτικῶς ὁλοκλήρους λέξεις ἢ ἀκριβέστερον ἀριθμούς. Ἀγνωστον πῶς ἐσκέφθη ἐκεῖνος ὅστις τὸ πρῶτον ἠθέλησε ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀριθμῶν διὰ τῶν ἀοριστιῶν «ἐνεστῶτος ἔτους, τρέχοντος ἔτους, παρελθόντος ἔτους.» Δὲν πιστεύω ἐκ μίσους κατὰ τῶν ἀκάκων ἀριθμῶν ὅσον ἐξ ἀδυναμίας πρὸς μακροσκελεῖς περιφράσεις· ἀλλὰ βεβαίως ὀλίγην ἀπέδειξε πρόνοιαν καὶ μεγάλην ἀγριότητα ἐκεῖνος ὅστις, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ δυστυχήματος τῶν ἀριθμῶν, μὲ τὴν μάχαιραν τῆς . . . συντομίας, κατὰ τὴν τέχνην τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ τῆς ψιλῆς καὶ τῆς βαρείας, καλοῦ δὲ φίλου μου κ. Σκυλίση, λαβὼν, ἔκοψε δίκην δημίου ὁλόκληρον τὸ σῶμα τῶν λέξεων καὶ ἀφῆκε μετεώρους τὰς κεφαλὰς πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἀδαοῦς, εἰς τοιαῦτα τοῦλάχιστον συνθήματα, ἀναγνωστρίας.

• Ε(νεστῶς) ἔ(τος). - Τ(ρέχον) ἔ(τος). - Η(παρελθόν) ἔ(τος).

Μετὰ τὴν γενναίαν μὲν ἀναίμακτον δὲ ταύτην ἐγχείρισιν αἱ ἐναπομείνασαι κεφαλαὶ τῶν λέξεων ἐτέθησαν εἰς πλήρη χρῆσιν παντὸς γραμματισμένου ὀκνηροῦ καὶ μάλιστα ταχυγράφου.

Μοὶ ἀρέσκουσιν αἱ καινοτομίαι καὶ ὅταν ἀκόμη πρόκηται νὰ θυσιασθῇ ἡ ζωὴ λέξεων, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐκθέσωσιν εἰς προφανῆ κίνδυνον τὴν ἔννοιαν. Ἀτυχῶς ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου μακρὰ πείρα, καὶ δὴ δικηγορικῇ, μ' ἔπεισεν, ὅτι ὁ νεωτεριστὴς τῶν ε. ε.—τ. ε.—π. ε. οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡδύνατο νὰ γίνῃ ὑπαίτιος δαπάνης χρόνου, ζημιῶν καὶ παραλογισμῶν.

Ὁ γράφων τὸ ε. ε. ἢ τὸ τ. ε. ἀντὶ τῶν ἀριθμῶν τοῦ ἔτους, ὠφελεῖται, εἶναι ἀληθές, ὀλίγα δευτερόλεπτα διὰ τῆς παραλείψεως δύο μόνων στοιχείων, ὁ ἀναγινώσκων ὅμως τὸ οὕτω γραφέν, — μάλιστα μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ἔτους, — ὀφείλει ν' ἀνατρέξῃ εἰς τὴν χρονολογίαν τοῦ ἐγγράφου, δαπανῶν οὐχὶ πλέον δευτερόλεπτα, ἀλλὰ λεπτὰ τῆς ὥρας ἐὰν πρόκηται περὶ πολυσελίδου ἐγγράφου πρὸς εὑρεσιν τοῦ ἐνεστῶτος ἢ τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ὁ γράφων δὲ τὸ π. ε. ὑποβάλλει εἰς διπλὴν δαπάνην χρόνου τὸν ἀναγνώστην· πρῶτον πρὸς εὑρεσιν τοῦ ἐνεστῶτος, δεύτερον τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς σκεφθεῖς ὁ ἐφευρέτης τῆς συντημέ-
σεως ταύτης ἐνόμισεν, ὅτι παρελθὼν ἔτος εἶναι τὸ ἀμέ-
σως λήξαν καὶ οὐχὶ ὅλα τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτη. Λαμβά-
νω ὅμως τὸ θάρρος νὰ τῷ παρατηρήσω, ὅτι ἐάν, — ὁ μὴ γέ-
νοιτο, — γεννηθῇ ζήτημά τί ἐξ ἀνακριβοῦς ὀρισμοῦ τοῦ χρόνου,
χωρὶς νὰ εἶναι τις δικηγόρος, — θέλω νὰ εἶπω στρεψόδικος, —
δύναται λίαν λογικῶς ν' ἀποδείξῃ, ὅτι π. ε. δὲν εἶναι μόνον τὸ
ἀμέσως προηγούμενον ἔτος.

Ὑποθέσωμεν χάριν παραδείγματος, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀσάφεια
ᾧθησε τὰ πράγματα μέχρι τῆς θύρας τοῦ εἰς σταῦλον ὁμοιά-
ζοντος νεοδμήτου μεγάρου τῆς ἐν Ἀθήναις Θεμίδος, — ὅπερ
δὲν εἶναι διόλου ἀπίθανον. Ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἐκ τῆς ἀσφαλείας
ταύτης οὐδόλως ὑποπτεύων παγίδα, ἐπιβάλλει ὄρκον, ἐάν τὸ
δάνειον ἐξωφλήθῃ τὸ Π. Ε. ὅπερ μεθερμηνευσόμενον κατὰ τὴν
κοινῶς παραδεδεγμένην ἐξηγήσιν τῶν συνθηματικῶν γραμμα-
τῶν σημαίνει τὸ ἔτος 1887· ὁ εἰς ὃν ἐπάγεται ὁ ὄρκος ἐν τῇ
πεποιθήσει ὅτι τὸ δάνειον ἔχει πληρωθῇ τὸ 1880, ἵδεν δύνα-
ται ἄρά γε, ἐρωτῶ ὑμᾶς, κύριοι δικασταί, νὰ δεχθῇ καὶ δώσῃ
τὸν ἐπαγόμενον ὄρκον ἐν ἡρεμίᾳ συνειδήσεως, καὶ ἐν ἀφοβίᾳ
εἰρκτικῆς; Δὲν γνωρίζω, τί δύναται ν' ἀπαντήσῃ «τιμῶς καὶ
εὐσυνειδήτως» ὁ προϊστάμενος τῶν κκ. Ἐνόρκων, ἐάν οὕτως
ὀρκισθεῖς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου νὰ εἴπῃ «τὴν ἀλήθειαν
καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν» λαβὴ τὴν τιμὴν νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς
δικαιοδοσίας του· ἀλλὰ βεβαίως ἡ ἀποφατικὴ εἰς τὸ ἐρώτημά
μου ἀπάντησις δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ βάσει ἀσφαλοῦς
κατὰ τὴν γνώμην καὶ μὴ στρεψοδίκων κριτῶν ἐκτὸς ἐάν πι-
στοποιηθῇ διὰ συνεδρίου λογίων ὅτι τὸ π. ε. εἶναι ἐρείπιον τοῦ
α. π. ε. (ἀμέσως παρελθόντος ἔτους) καὶ ὅτι ὡς οὐδεὶς ὑπο-
τίθεται ἄγνοῶν νόμον δημοσιευθέντα, οὕτω πᾶς ὀφείλει νὰ γνω-
ρίζῃ τοὺς ἀκρωτηριασμοὺς τῶν λέξεων καὶ τῶν μᾶλλον ἀπηνῶν.

Οὕτως ἢ ἄλλως ἡ κατηραμένη αὕτη συντομία δύο καὶ μό-
νον στοιχείων ἦτοι τὸ π. ε. ἀντὶ τοῦ 1887 δύναται νὰ γεννήσῃ
μίαν δίκην ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀγνώστου διαρ-
κειᾶς χάρις εἰς τὴν Βαυαρικὴν δικονομίαν καὶ τὸ κενὸν τῶν
δικαστικῶν στομάχων, ἐτέραν δ' ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν
συνέδρων, προφυλάχισιν κατ' ἀρέσκειαν τοῦ ἀνακριτοῦ καὶ τοῦ
Εἰσαγγελέως, τίς οἶδε πόσα ἄλλα ἐπεισόδια καὶ παρεμπύπτοντα

ἐπ' ὠφελείᾳ μὲν τῶν δικηγόρων, εἵτινες μὲ τὸ ἀζημίωτον θέλουσιν ἀναλάβει τὸν ἀγῶνα, πρὸς αὔξησιν τῶν δημοσίων ἐσόδων διὰ τῆς καταναλώσεως τοῦ χαρτοσήμου, — τῆς ἀνεξάντλητου ταύτης πηγῆς τοῦ δημοσίου πλούτου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν τῶν θυμάτων τοῦ π. ε.

Οὐ μόνον ζημίαι δύνανται νὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς αὐθαιρέτου ἀντικαταστάσεως τῶν ἀριθμῶν διὰ τῶν συνθηματικῶν γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ πρᾶξιμοι μέχρι τοῦ γελοίου. Συχνὰ πυκνὰ ἀντιγράφονται περικοπαὶ ἐπιστολῶν καὶ ἰδίως δικογράφων, μάλιστα δὲ προτάσεων. Ὁ ἀντιγραφεὺς, — ὅστις συνήθως εἶναι μαθητὴς δημοτικοῦ ἢ τὸ πολὺ ἐλληνικοῦ σχολείου καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρχάριος, — εἶναι ἀδύνατον νὰ σκεφθῇ κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τῆς περικοπῆς νὰ διορθώσῃ τὸν προϊστάμενον του. Οὕτω δ' ἐν ἔτει 1889 ἀντιγράφων τις προτάσεις τοῦ ἔτους 1850, ἐν αἷς ἀναφέρεται διὰ τοῦ ε. ε. γεγονὸς τοῦ ἔτους ἐκείνου, παραδείγματος χάριν ἡ γέννησις τῆς γεροντοκόρης Α. χάριν τῆς πιστότητος τῆς ἀντιγραφῆς ἐπαναλαμβάνει τὰ ε. ε. Διὰ τῆς ἀθώως ταύτης καὶ ἀκριβοῦς ἄλλως τε ἀντιγραφῆς ἡ γεροντοκόρη Α, ἣτις ἐπλησίαζε νὰ ἐορτάσῃ τὴν τεσσαρακονταετηρίδα τῆς, μεταμορφωθείσα εἰς μ. π. ε. μ. π. ε., ὅπερ ἴσως δὲν τὴν δυσαρρεστεῖ, διότι γεννᾷ ἐλπίδας καλλιτέρας νεότητος χάρις εἰς τὴν πᾶσαν, — ἀλλὰ νομικῶς χαρακτηρίζεται ὡς ἀνήλικος, ἄρα μὴ ἔχουσα τὸ δικαίωμα τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῆς καὶ ἐπομένως οὐδὲ τὸ τῆς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων παραστάσεως, κτλ. κτλ.....

Ἡδυνάμην νὰ πολλαπλασιάσω τὰ παραδείγματα εἰς ἀποδείξιν, ὅτι λίαν ἐπιπολαιῶς ἐγένετο ὁ νεωτερισμὸς τῶν συνθηματικῶν τούτων γραμμάτων, ὃν ἀκολουθοῦμεν ἀδυσανίστως, — ὡς συνήθως πάντα νεωτερισμὸν, — πρὸς σπατάλην χρόνου τῶν ἀναγνώστων καὶ πρὸς περιπλοκὴν τοῦ κειμένου, πολλάκις δὲ καὶ μὲ κίνδυνον γεννήσεως διχῶν ἢ ἐνστάσεων ἢ τοῦλάχιστον ἀμφιβολιῶν ἐν τῇ ἐννοίᾳ. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἀναγνώσται καὶ ἀναγνώστριαι ἐπείσθητε περὶ τούτου ἐκ τῶν εὐαρίθμων ἀνωτέρω παραδειγμάτων.

Ὅθεν, λαμβάνω τὴν τιμὴν, κύριε Σκόπε, νὰ προτείνω ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ ἐνάτῳ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸ πρῶην καθεστῶς (status quo ante). Πρὸς ἐπι-

τυχίαν τούτων δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἐπιστρατείας χρηματοφθόρου, οὐδὲ καὶ ὑπουργικῆς μεταβολῆς, ἀλλὰ μιᾶς καὶ μόνης ἐγκυκλίου τῶν κκ. Ὑπουργῶν, ἰδίως δὲ τοῦ τῆς Δικαιοσύνης, δι' ἧς ν' ἀπαγορευθῇ αὐστηρῶς ἢ ἐν τῷ μέλλοντι εἴσοδος τῶν ε. ε. — τ. ε. — π. ε. ἐν τοῖς δημοσίοις γραφείοις, νὰ διαταχθῶσι δὲ τοῦλάχιστον οἱ ἐκ τῶν δημοσίων ταμείων πληρωνόμενοι ὅπως τοῦ λοιποῦ ἀντὶ ὅλων αὐτῶν τῶν ἐπικινδύνων ἱερογλυφικῶν γραμμάτων προτιμῶσι tout simplement τοὺς ἀριθμοὺς, οἵτινες θέλουσι τοὺς ὑπηρετεῖ τιμιώτερον καὶ ἀκριβέστερον.

Ἐν Καλλιθέᾳ (Ἀθηνῶν) τῇ 17 Αὐγούστου 1888.

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΜΙΑΣ ΑΦΑΝΟΥΣ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ

Τὸ βλέπω· εἶσαι δυστυχής! τὸ χεῖλος δὲν τὸ λέγει,
Ἄλλ' ἢ ὁδύνη σου αὐτὴ ἡ ἄφωνος με φλέγει,
Καὶ ὅσω μᾶλλον πάσχουσαν κρυφίως σὲ μαντεύω,
ὦ! τόσοι τόσοι—πίστευσε—ἀκόμα σὲ ζηλεύω.

Ἡ συνεχὴς ἀπόλαυσις τὸ αἶσθημα χαυνώνει
Καὶ μόνον τὸ μαρτύριον πρὸς τὸν θεὸν ὑψώνει.

Ἐὰν δὲν ἔχῃς θέλγητρα ψευδῇ νὰ ἐπιδείξῃς
Καὶ τεχνητὴν στιλπνότητα τὴν αἶσθησιν θαμβοῦσαν,
Ἔχεις τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς διὰ νὰ καταπλήξῃς,
Ἔχεις καρδίαν πάσχουσαν καὶ ὀνειροπολοῦσαν...

Εἶνε βωβὴ ἢ καλλονὴ ἐνίοτε, χυδαία
Καὶ θέλγει μόνον ἢ ψυχὴ, τὸ ἴθος, ἢ ἰδέα.

Εἰδωολάτραι ταπεινοὶ τῆς ὕλης κύπτουν ὅσοι
Δὲν ἐννοοῦν τὴν ὑψηλὴν θρησκείαν τῆς καρδίας.
Ἔρπουں χαμαὶ οἱ σκώληκες· οἱ ἄστοι πετῶσι,
Καὶ πάντες δὲν ἐπλάσθησαν πρὸς πτήσεις αἰθερίας.
Ἄν οἱ πολλοὶ δὲν ἐννοοῦν τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς σου,
Ἄλλ' ἢ ψυχὴ μου σ' ἐννοεῖ· διότ' εἶν' ἀδελφὴ σου.

Ἀθήναι 1885.

Κ. Φ. Σ.